

Kan kristna använda födelsekontroll?

av Albert Mohler

Att i praktiken helt skilja den sexuella akten från alstrande av barn är kanske en av de viktigaste förändringar som kännetecknar vår egen tid – men kanske också en av de mest illavarslande. Medvetenheten om detta sprider sig snabbt bland amerikanska evangeliska kristna och hotar att antända en brandstorm.

De flesta evangeliska protestanter välkomnade en ny tids födelsekontrollteknologier med entusiasm och lättnad. I avsaknad av en väl underbyggd teologi om äktenskapet, sexualiteten eller familjen välkomnade evangeliska kristna utvecklingen av ”p-pillret” ungefär så som världen gratulerade sig för upptäckten av penicillinet – som ytterligare en milstolpe på vandringen i mänskligt framåtskridande och i erövrandet av naturen.

Samtidigt har de evangeliska kristna övervunnit den traditionsbundna förtegenheten i allt som rörde sexualiteten och producerat en hel industri av böcker, seminarier och till och med predikoserier i firandet av den sexuella extasen som en av Guds välsignelser för gifta kristna.

Efter att mycket motvilligt velat tala om sexualiteten trädde evangeliska kristna fram under 1960-talet och började duka upp de senaste råden inom sexuallivet utan att blygas. Som en av storsäljarna på området evangeliska sexlivshandböcker, *Intended for Pleasure*, hävdar, är äktenskapligt sex avsett att njutas. Många kristna tycks ha glömt att det var avsett också för något annat.

För många evangeliska kristna har födelsekontroll varit en fråga som bara katoliker behövde befatta sig med. När påven Paulus VI utgav sin berömda encyklika som förbjöd artificiell födelsekontroll, *Humanae Vitae*, lämnade de flesta evangeliska kristna frågan åt sidan – kanske tacksamma för att de inte hade en påve som kunde utfärda en sådan skrivelse. Evangeliska kristna blev ivriga användare av födelsekontrollmetoder alltifrån p-pillret till kondomerna och spiral. Allt detta håller på att förändras och en ny generation evangeliska kristna ställer nya frågor.

Allt fler evangeliska kristna tar upp frågan om födelsekontroll till förnyad reflektion – och sätter sig in i de svåra frågor som uppkommer genom de reproduktiva teknikerna. Flera utvecklingslinjer har bidragit till denna

omvärdering men den viktigaste är abortrevolutionen. Det tidiga evangeliska svaret på legaliserad abort var sorgligt otillräckligt. Några av de största samfundet accepterade till en början åtminstone någon form av abort på begäran.

Det evangeliska samvetet väcktes i slutet av 1970-talet när man inte kunde förneka att aborterna i realiteten betydde avbrytande av liv. En slående positionsförändring i den evangeliska övertygelsen blev uppenbar vid 1980 års presidentval i USA, då aborterna fungerade som tändvätska för politisk explosion. Konservativa protestanter steg fram i rampljuset som viktiga aktörer i ”Rätt till liv rörelsen” och stod sida vid sida med katoliker i försvaret av de ofödda.

Frågan vad abort egentligen är tvingade i sin tur fram ett nytänkande också i andra frågor. Efter att ha hävdade att mänskligt liv måste erkännas och försvaras från konceptionsögonblicket, har evangeliska kristna erkänt att spiraler är aborterande och förkastat varje form av födelsekontroll som är aborterande till sitt syfte eller resulterar i abort. Denna övertygelse innebär att mörka moln lägrar sig också över p-pillet.

Det ligger alltså en historisk ironi i att evangeliska kristna tänker om i frågan om födelsekontroll, samtidigt som nationens katoliker ger tecken på att avvisa Kyrkans undervisning. Vad bör då de evangeliska kristna ha för uppfattning i födelsekontrollfrågan?

För det första måste vi börja med att förkasta den kontraceptiva mentalitet som ser graviditeter och barn som belastningar snarare än som gåvor att ta emot, älska och livnära. Denna kontraceptiva mentalitet är ett smygande angrepp på Guds härlighet i skapandet och på Skaparens gåva till det gifta paret att få sätta barn till världen.

För det andra måste vi bejaka att Gud har gett oss sexualitetens gåva för flera specifika syften och att ett av dessa syften är alstrandet av barn (*prokreation*). Äktenskapet representerar ett perfekt gudomligt nätverk av gåvor som innefattar sexuell njutning, känslomässig bindning, ömsesidigt stöd, prokreation och föräldraskap. Vi får inte skilja de ”goda tingen” i äktenskapet från varandra och välja bara det vi kan begära för oss själva. Varje äktenskap måste vara öppet för barn som gåvor. Till och med i de fall då förmågan att ge upphov till liv och att föda barn inte finns som en tillgång, måste viljan att få barn finnas närvarande. Att ha begär efter sexuell njutning utan öppenhet för barn innebär kränkning av ett heligt förtroende.

För det tredje borde vi se närmare på det katolska moraliska argumentet i *Humanae Vitae*. Evangeliska kristna kommer i överraskande grad upptäcka en långtgående samsyn med mycket av encyklikans argumentering. Som påven varnade har det utbredda användandet av p-pillret lett till ”allvarliga konsekvenser” som till exempel otrohet i äktenskapet och en otyglad sexuell omoral. I själva verket har p-pillret inneburit att den kristna sexualmoralen nästan fullständigt lämnats dährän. När väl den sexuella akten avskilts från möjligheten att få barn har sexualmoralens traditionella struktur kollapsat.

Samtidigt måste vårt sätt att resonera moraliskt vara djupt bibliskt och Bibeln måste vara den avgörande auktoriteten, inte minst därför att evangeliska kristna får hjälp genom att lära av naturlagen. För de flesta evangeliska kristna ligger den viktigaste brytpunkten med katolsk undervisning i dess hävdande att ”varje äktenskaplig akt nödvändigtvis förblir inriktad på avlandet av mänskligt liv”.

Det betyder att varje äktenskapligt samlag måste vara fullständigt och i lika grad öppet för att ta emot barn som gåva. Detta är att begära för mycket och lägger orimlig vikt vid enskilda sexuella samlagshandlingar i stället för att betona helheten i det äktenskapliga bandet i vidare bemärkelse.

Fokuseringen på varje enskild sexuell samlagsakt inom ett troget äktenskap som är öppet för att ta emot barn som gåva går längre av vad Bibeln kräver. Eftersom encyklikan inte avvisar all familjeplanering krävs att man i denna fokusering gör en tydlig åtskillnad mellan ”naturliga” och ”artificiella” metoder för födelsekontroll.

För det evangeliska sättet att resonera är detta en ganska egendomlig och fabricerad distinktion. Att undersöka den katolska positionen är till hjälp, men evangeliska kristna måste också tänka själva och föra ett resonemang utifrån Skriften och göra en omsorgsfull bedömning.

För det fjärde är kristna par inte skyldiga enligt Skriften att maximera det största antal barn som skulle kunna sättas till världen. Med tanke på det allmänna hälsotillståndet i utvecklade samhällen skulle ett par som gifter sig tidigt i tjugoårsåldern och som har ett sunt och regelbundet sexliv kunna frambringa över femton barn innan kvinnan kommit upp i fyrtioårsåldern. Sådana familjer måste med all rätt visas heder men det är definitivt inte en reproduktionsnivå som har mandat i Bibeln.

För det femte kan evangeliska kristna, mot bakgrund av allt detta, vid olika tillfällen välja att använda preventivmedel för att planera sin familj och med glädje njuta av den äktenskapliga bädden. Paret måste med noggrannhet väga in alla dessa frågor och vara ärligt öppna för att få barn som gåva. Det

moraliska rättfärdigandet att använda preventivmedel måste stå helt klart i parets resonemang och vara förenligt med deras kristna förpliktelser.

För det sjätte måste kristna par försäkra sig om att de metoder de väljer verkligen är kontraktiva till sitt resultat och inte aborterande. Inte all födelsekontroll är kontraktiv eftersom vissa teknologier och metoder inte förhindrar spermier att fertilisera ägget utan verkar så att det befruktade ägget inte fäster sig i livmodern (*nidation*). Sådana metoder innebär ingenting mindre än en tidig abort. Detta gäller alla former av spiraler och vissa hormonella medicinska metoder. Det debatteras nu allmänt om åtminstone vissa typer av p-piller eventuellt fungerar genom att vara aborterande till sitt resultat i stället för att förhindra ägglossning (*ovulation*). Kristna par måste iakttä största försiktighet och välja en födelsekontrollsmetod som tveklöst är kontraktiv och inte aborterande. .

Födelsekontrollrevolutionen har bokstavligen förändrat världen. Dagens par tänker sällan på att effektiva preventivmedel är ett fenomen i världshistorien som inträffat mycket sent. Denna revolution har släppt loss en brandstorm av sexuell promiskuitet och mycket mänskligt elände. Samtidigt har den erbjudit eftertänksamma och försiktiga par möjlighet att med glädje och känsla av fullkommande genomföra den äktenskapliga akten utan att vid alla tillfällen också vara öppna för en ny graviditet. .

Därför kan kristna använda sig av riktiga och praktiska metoder på ett ansvarsfullt och medvetet sätt men ändå aldrig köpa in sig i den kontraktiva mentaliteten. Vi kan inte alltid se på barn som problem som måste undvikas utan alltid som gåvor att välkomnas och tas emot.

För evangeliska kristna återstår mycket arbete. Vi måste bygga upp och underhålla en ny moralteologisk tradition som vi drar fram ur den Heliga Skrift och som berikas av kyrkans teologiska arv. Innan vi kommit så långt kommer många evangeliska par inte riktigt att veta var de skall börja i en tankeprocess kring frågan om födelsekontroll inom ramen för ett fullt kristet liv. Det är hög tid att evangeliska kristna svarar på denna kallelse.

(Dr Albert Mohler, född 19 oktober 1959, är amerikansk teolog och den nionde ordföranden för Southern Baptist Theological Seminary, Louisville, Kentucky, USA. Denna artikel publicerades första gången den 8 maj 2006. Dr Mohler tar gärna emot kommentarer från sina läsare genom mejl till mail@albertmohler.com. Uppdateringar finns på www.twitter.com/. Dr Mohler har också en egen Blog. Texten är hämtad från New Advent, 5 juni 2012 där den har titeln "A Protestant Leader Considers The Catholic Argument Against Contraception". Översättning Göran Fäldt för KUÄF's hemsida, juni 2012.

För en jämförelse med den katolska argumentationen, jfr www.familiaetvita.se och Katolska Utskottet för Äktenskap och Familj, särskilt ”Var den helige Augustinus sexualfientlig”, rubrikerna ”Augustinus pastorala predikningar” och ”Förpliktelser, värden och välsignelser”. Se också Fader G.J. Woodalls kommentar till Paulus VI:s encyklika *Humanae Vitae* och Joseph M. Boyles ”Kontraception och naturlig familjeplanering” på Utskottets hemsida i svensk översättning).